

ՏԱՍՆ ԵՒ ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄԵՆԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի, կես տարեկանը 6 ռուբլի:
Առանձին համարները 7 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանիս խմբագրատան մէջ:

Մեր հասցեն. Тифлисъ. Редакция «Мшакъ».
կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ:
(բայց կիրակի և առաւօրեայ):

Ցայտարարութիւնը ընդունւում է ամեն լեզուով:

Ցայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր բառին 2 կոպեկ:

ԲՈՎԱՆԴԱՌՈՒԹԻՒՆ

Աշըգեան պատրիարք և պատրիարքական ընտրելիներ. — ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Տեղական լեզուների սովորելը. Նամակ Շամախուց. Ներքին լուրեր. — ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Հասարակաց կարծիքը Ֆրանսիայում. Մարտային լիգա. Նամակ Պարսկաստանից. Արտաքին լուրեր. — ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ. — ՀԵՌԱՎԻՐՆԵՐ. — ԲՈՐՍԱ. — ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Երեսնական նահանգում:

ԱՇԵՂԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՆ ԸՆԹԵՆԻՒՆԵՐ

Հեռագիրն հաղորդեց թէ՛ Կ. Պոլսի հայոց Ազգ. Ժողովն սեպտեմբեր 7-ին ընդունած է հրաժարականն Աշըգեան ա. Խորեն պատրիարքի:

Աշըգեան պատրիարք տուաւ իր առաջին հրաժարականն այս տարի յուլիսի 18-ին Պատրիարքն, ըստ օրինի, խրկեց իր հրաժարականն թէ՛ առ Բ. Դուռը և թէ՛ առ Ազգ. Ժողովն:

Պատրիարքին առ Բ. Դուռն խրկած հրաժարականը պատճառաբանեալ էր. իսկ առ Ազգ. Ժողովն խրկած հրաժարականն պարզ էր:

Առ Բ. Դուռն խրկուած հրաժարականն մերժուեցաւ կառավարութեան կողմէ. սակայն պատրիարքը պնդեց հրաժարականին վրայ. բայց օգոստոսի 18-ին պատրիարքն այդ հրաժարականն ետ առաւ երկու ամսուան համար, ճատեան Արթին փաշայի թախանձարով:

Սակայն Ազգ. Ժողովն ալ պէտք էր որ իր որոշումը տար, քանի որ յուլիսի 18-ին իրեն ալ հրաժարական մը խրկուած էր: Օգոստոսի 24-ին Ազգ. Ժողովը վիճաբանեցաւ այդ խնդրի վրայ: Ժողովականներու մի մասը կուգէր անմիջապէս ընդունել հրաժարական, իսկ միւս մասը կը մտածէր տարբեր. նա կուգէր սպասել երկու ամիս, ինչպէս որ պատրիարքը կարգադրած էր Արթին փաշայի հետ: Այս վերջին կարծիքը ունեցողները չորս քուէի մեծամասնութեամբ

յաղթանակեցին. սակայն միւս փոքրամասնութիւնը պատկանելի թիւ մըն էր:

Այդ նիստէն մի քանի օր վերջ տ. Խորեն պատրիարքը հրակարգուեցաւ վերստին հրաժարական տալ, առանց սպասելու երկու ամսուան պայմանաժամի լրանալուն:

Այս անգամ պատրիարքի հրաժարականը պարզ էր. հիւանդութիւնն էր. միակ պատճառն, որով սրբազանը կը հրակարգուէր քաշուիլ, առանց սպասելու հոկտեմբեր 18-ին: Սրբազան իր հրաժարականը տուաւ սեպտեմբեր 2-ի շաբաթ օրը: Լրագիրները մի քանի օր առաջ հրատարակեցին թէ՛ «Ամենապատիւ սրբազան պատրիարք Տայրը կը տառապի արեան բորբոքման հիւանդութեամբ»: Պոլսի սրամիտները կըսէին թէ՛ եթէ պատրիարքարանը կուգէ մասնաւոր հիւանդութիւն մը հնարել Աշըգեան պատրիարքի համար, գէթ զանէ մի այնպիսի հիւանդութիւն, որ զոյւլթիւն ունենայ հիւանդութիւններու շարքին մէջ: Արեան բորբոքումի հիւանդութիւնը անյուր հիւանդութիւն է:

Պատրիարքական ընտրելիներու վրայ խօսելէ առաջ մի քանի բառ ըսեմ հրաժարեալ պատրիարքի մասին:

Իսկապէս Աշըգեան սրբազան լուս. հայոց առաջնորդն էր. պատրիարքական աթոռն էր իրաւ իրաւ միայնակ: Նա արժանի էր: Սակայն նորին սրբազանութեան երկու սխալները ծանր հետեւանքներ ունեցան և նա չէր կարող այլ ևս մնալ պատրիարքական աթոռի վրայ:

Աշըգեան Խորեն սրբազանը զարգացած մարդ էր: Նա քաջ գիտէր հայերէն լեզուն և ազգային ու եկեղեցական պատմութիւնը, ինչպէս նաև հմուտ է օտար պատմութեան ու ֆրանսերէն լեզուի:

Ներքին Աշըգեան վարդապետ էր երբ տ. Խորեն Աշըգեան եպիսկոպոսանայում ու կը գնար էջմիածին մէջ իրեն ուղեկից ու համար, շողեւանքին մէջ իրեն ուղեկից ու ներքին Խորենայի, պ. Անաթոլի Լուռուս Պոլիս, որ կը գնար ի Ռուսիա ուսումնասիրելու համար այդ աշխարհէն Պ. Պոլիս հրատարակեց Պարիզի «Revue des Deux Mondes» կիսամեայ հանդիսին մէջ իր տպագրութիւնները և այս առթիւ

շատ գովեստներով խօսեցաւ երիտասարդ հայ եկեղեցականի վրայ, որու հետ միասին էր շոգեմալին:

Աշըգեան վարդապետ այնքան լաւ տեղեկութիւններ տուած էր պ. Պոլիսի, որ նա սրբանշացած կը մնար Հայաստանեայց եկեղեցիի կազմակերպութեան և հոգիի մասին:

Այդ օրէն արդէն պ. Պոլիս համակերպուեցաւ մեզ, ու երբ հրատարակեց իր հայկապ գործը «Յարեւու կայսրութիւնը», աւտոր մէջ շատ և շատ համակերպի էջեր նուիրեց և մեզ:

Իր պատրիարքական պաշտօնավարութեան միջոցին Աշըգեան պատրիարք միշտ բարի հայր մը, աշխուռ և ազգասէր անձ երեցաւ: Ամէն ոք կատարեալ վստահութիւն ունեցաւ այդ եկեղեցականի հոգիի ու սրտի վրայ: Փորձառութիւնն ալ օգնելով, նա պիտի բլար շատ ժողովրդական պատրիարք մը:

Աշըգեան պատրիարք ոչ միայն յայտնուեցաւ շատ խոհական անձ, այլ և շատ արի ու համարձակ:

Բայց, զփառաբար, ու. Խորեն պատրիարք երկու պարագաներու մէջ վարձատրեցաւ չը շարժեցաւ իր համեմունքն. համեմունքն: Նա անսաց այնպիսի խորհուրդներու, որը շատ փնտաւեր. եղանակ. ինքզինքն պատրիարքը կարծեց թէ մի քանի եկեղեցականներ ու մի քանի «երեւելի անձինք» կրնային ներկայացնել հանրային կարծիք. նա կարծեց, թէ ինչ որ անոնք ըսեն արդէն ազգի համամիտ է անոնց կամ թէ այդ անձինք միշտ ազդեցութիւն ունենալով վրայ:

Այդ խորհուրդներու ակամայ անսալով էր, որ Աշըգեան պատրիարք չը փութացէր պէտք էր փութալ. փութաց, երբ պէտք էր չը փութալ:

Այս է միայն իր հրաժարականին պատճառն. ուրիշ ամէն պարագայ մէջ ազգին իրմէ մեծապէս գոհ է, և տարակույս չը կայ թէ իր պարզ արեւելիկութեամբ, նա կարող պիտի ըլլայ մեծապէս ծառայել ազգին ներկայ. հանգամանքներու մէջ:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼԵՋՈՒՆԵՐԻ ՍՈՎՈՐԵԼԸ

Բացատրութեան կարօտ չէ այն փաստը թէ որքան արգելքների և դժուարութիւնների է հանդիպում առաջ առաքականութիւնը հարեւան երկրներում, ինչպէս օրինակ Թուրքիայում, Պարսկաստանում, Եթովպիայում, Բուխարայում, և այլ տեղերում, ուր առաջ մարդը և առաջ առաքել ներկայացուցիչները տեղական լեզուների հետ կատարելապէս անծանօթ են: Լեզուների չեմանալ թող չէ տալիս տեղացիներին մօտիկ չեմանալ թող չէ տալիս տեղացիներին հետ, և յարաբերութիւններ սկսելու եկողների հետ, և դա արդէն անկասկած փաստում է գործին:

Ցանկանալով աւելի լաւ կերպարանք տալ գործին, և տեղական լեզուների հետ ծանօթացնել առանձին, ֆրանսիսների միսիոնարութիւնը, ինչպէս հաղորդում են Պետերբուրգի լրագիրները մի նախագիծ է պատրաստել: Դրա հետ միասին ֆրանսիսների միսիոնարութիւնը յարաբերութիւն է սկսել արտաքին գործերի միսիոնարութեան հետ: Իր նախագիծը իրագործելու համար Այդ նախագիծը գլխաւոր կէտը այն է, որ առաջարկում է կայսրութեան մի քանի բաղադրեցում հիմնել արեւելեան լեզուների կուրսեր ձրի կամ շատ փոքր վճարով:

Այդ հարցը այժմ վճարում է հետեւեալ կերպով. առաջ հիւպատոսարաններին կից հարեւան երկրներում և հիմնական յատուկ դպրոցներ թաղ գնանք պատրաստելու համար: Այդ թաղանթները անկասկած ու թէ միայն առաքական, այլ և բոլոր միւս տեսակի յարաբերութիւնների համար գործ կը կատարեն: Դրան նպատակին կարող են ծառայել անկասկած և տեղացիներից նամք, որոնք կը ծանօթանան առաջ լեզուի հետ:

Բացի այդ տեսակի դպրոցներից որոշում է զիւմել և հետեւեալ միջոցին. մեծ քաղաքներում, համարաբաններին կից պէտք է հիմնել տեղական լեզուների երեկոյեան կուրսեր, երբեք ներքին համար: Այդ կուրսերը պէտք է ունենան լազա-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ ՆԱՀԱՆԳՈՒՄ

II

Յայտնի է որ վաղուց է արդէն յարուցւած է հացի ամբարների հարցը երեսնական նահանգում: Այդ հարցը յարուցւած էր պաշտօնապէս, սակայն մինչև այժմ ամբարների այդ հաստատութիւնը անաշուղդութեան է հանդիպում: Հացի ամբարները, ինչպէս յայտնի է հիմնվում են այն նպատակով, որ հացի թանգութեան կամ սովի ժամանակ, կամ վերջապէս երբ երկրում երաշտով լինէր օգնութիւն հասցնել ժողովրդին կարելի լինէր օգնութիւն հասցնել ժողովրդին: Եթան գնով ծախելով ժողովրդի վրա հացը թէ՛ ուտելու, թէ՛ դաշտերը սերմանելու համար: Գաղափարը, ինչպէս տեսնում է ընթերցողը, գովելի է, սակայն գործնականապէս այդ հացի ամբարները երբեք չեն համարում իրանց նպատակին: Երբ հացի թանգութիւն է լինում, կամ երբ անաշուղ և երաշտ տարվայ պատճառով գիւղացին սերմանելու համար հացահատիկներ չունի, վերջապէս երբ հարկաւոր է զինել հացի ամբարների օգնութեամբ, յայտնվում է միշտ որ ամբողջ նահանգի հացի ամբարներում երբեք ցորենի ոչ մի հատիկ չէ գտնվում:

Առաստաղակ յայտնի է, որ հացի ամբարների հաստատութիւնը մի հնացած և անգործական

հաստատութիւն է: Վերահսկել այդ ամբարների շուրջ շատ դժուար է. գիւղի իւրաքանչիւր ծովը պարտաւոր է լինում տարվայ ընթացքում հացահատիկների մի որոշ քանակութիւն հայթայթել հացի ամբարին, սակայն պէտք է միշտ և անընդհատաբար վերանորոգել հացահատիկների քանակութիւնը, միջերկի կերածը, բորբոքմանը կամ փոսածը դէն զգելով և պահանջող ամբողջ քանակութիւնը լրացնելով թաղ գործողներով:

Իսկ երբ որ այդ չէ կատարվում այն ժամանակ ամբողջ քանակութիւնը մի որոշ մասը միշտ պակասում է: Այդ բաւական չէ. յայտնվում է, որ եթէ մի օրում կատարվէր յանկարծակի ը զ լիւր և երեսնական նահանգի բոլոր գիւղական հացի ամբարները մէջ, կը յայտնվէր, որ նրանցից ոչ միսում հացի մի հատիկ անգամ չը կայ: Բացի միջերկից, բորբոքումը և փոսող հացահատիկներից մի ուրիշ պատճառ էլ կայ, որ նահանգի հացի ամբարներում երբեք հաց չը կայ: Այդ երեւոյթի պատճառը գիւղական տանուտէրի (ստարչինայի) պատճառը գիւղական տանուտէրի շատ անգամ զեղծութեանն են: Նա (տանուտէրը) շատ անգամ փոխ է տալիս ամբարած հացի քանակութիւնը: Երբ հացի սոմար գիւղի հարուստներին, գիւղական հասարակութեան ազդեցիկ անձանց, զիցուք նա փոխ է տալիս ամբարին կամ մայիսին յուլիս կամ օգոստոս ամսին յետ ստանալու պայմանով, սակայն երբեք յետ չէ ստանում և ամենին չէ նեղանում, որ տուածը յետ չէ ստանում, քանի որ այդ գնով նա (տանուտէրը) վստահութեամբ է կողմնակիցներ գիւղի ազդեցիկ անձանց չը ջանում, որոնք յաջորդ ընտրութիւններին ժամանակ

անպատճառ քուէ կը տան, ձայն կը տան յօգուտ նոյն տանուտէրի: Դա նոյն երեւոյթն է, ինչ որ կատարվում է մեր գիւղերի եկեղեցական երեւոյթների ձեռքում եղած եկեղեցական փողերի հետ. երեւոյթը բաժանում է պարտքով եկեղեցական փողերը գիւղի ազդեցիկ անձանց, և հաւատացած է, որ իր վարկուծքի հետեւեալը այն կը լինի, որ ինքն յաջորդ ընտրութիւններում էլ դարձեալ երեւոյթի կը մնայ:

Այժմ նկատվում է երեսնական նահանգի հայ գիւղերից մի քանիսներին մէջ մի նոր և շատ ուրախ շարժում: Գիւղերից մի քանիսները հասկացան, որ իւրաքանչիւր գիւղում հացի ամբարների պահելը օրէնքով ամենին պարտաւորութիւն չէ, այլ ամբարի հիմնելը կամ չը հիմնելը գիւղի բարի կամքից է կախված: Դուռաց օրէնքով ամբարն է, որ հացի ամբարների հիմնելը ամբարն է, որ հացի ամբարների համար ամենին Անդրկովկասեան երկրի գիւղերի համար ամենին միայն անաշուղդ գիւղի տանուտէրին հիմնել հացի ամբարը, բայց պարտաւորեցնել գիւղական հասարակութիւնը հացի ամբարը անպատճառ հիմնելու: Նա իրաւունք չունի: Եւ անա նահանգի մի քանի հայ գիւղերը այն գիտակցութեամբ հասան, որ աւելի լաւ է իրանց մէջ գրամարդու ժողովին հացի յայտնի քանակութեամբ ծախելուց և զոյացած գրամարդու լեզու ծախելուց: Դա զոյացած գիւղի ամենուր նահանգի պետական գանձանքները (կազնայէշտով): Եւ այսպէս էլ արեւելի: Եւ ճշմարիտ, քանի որ գիւղի իւրաքանչիւր ծովը մինչև օրս պարտաւորվում էր որոշ

հարկի պէս յանձնել գիւղական ամբարին հացահատիկների որոշ քանակութիւնը, աւելի լաւ չէ, մտածում են այժմ նոյն գիւղացիք, հացի նոյն քանակութիւնը, որը մինչև այժմ ամբարին յանձնվելով ջուր էր կարելի, մինչև նաող փողով ծախելը, փող դարձնելը և այդ փողը դնելը նահանգական գանձարանը, որպէս զի այդ փողով հարկաւոր դէպքում առանց հացի, կամ բերել տանք հացահատիկները նոյն իսկ Ռուսաստանից: Օրէնսայի, Բաթումի կամ Բազումի վրայով: Այժմ այդ գիտակցութեամբ հասել են նահանգի մի քանի գիւղերը միայն, բայց գործը ընդարձակելով կարելի է որ ամբողջ նահանգը փոխարինէ հացահատիկների անպէտք, հնացած և անգործական հաստատութիւնը: Այսպիսով պահեստի դրամական հաստատութիւնը մշտական պահեստի դրամական հաստատութիւնը: Դա ինչպէս կը իրագործուի, որը կը պահվի նահանգի պետական գանձարանում: Հացահատիկները տեղը պատրաստ գրամարդու, ոչ որքը կուտի, ոչ էլ կը բորբոքեն, ոչ էլ միջերկից կուտվի, ոչ էլ փոխ կը տրվի հարուստ գիւղացիներին տանուտէրի ձեռքով: Հացահատիկների պահեստների տեղ պատրաստ, պահեստի դրամարդու, որով հարկաւոր դէպքում միշտ կարելի է անմիջապէս բերել տալ հացահատիկների անհրաժեշտ քանակութիւնը:

Նահանգի հայ գիւղացիների գիտակցութեան վրա լսուելով չեմ կարող չը լեզուակել այդ նոր յայտնվող գիտակցական շարժումն արտայայտող և ուրիշ աչքի ընկնող քննադրելի երեւոյթներ: 1) Իր պատմական պատճառներն ունէր այն երեւոյթը, որ հայ գիւղացին դարբել ընթացքում չլինում էր գեանափող տները, երկու կը կը կը

У. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ ԲՈՐՍԱ

Սեպտեմբերի 13-ին

1 ժողովի վրա 10 ֆունտ արծե . . .	79	70	4
Բերլինի վրա 100 մարկ . . .	39	20	2
Փարիզի վրա 100 ֆրանկ . . .	31	70	2
Ոսկի . . .	արծե . . .	6	42
Մարտային կուպոններ . . .	127	50	2
Արծաթ . . .	1	13	2
Բորսային դիվիդենդներ . . .	5	61/2	0
Պետ. բանկի 5% տոմս 1-ին շրջանի. . .	100	87	2
— — — 2-րդ . . .	100	50	2
— — — 3-րդ . . .	100	12	2
— — — 4-րդ . . .	100	50	2
— — — 5-րդ . . .	100	12	2
— — — 6-րդ . . .	100	12	2
6% ոսկեայ փոխառություն . . .	137	—	2
4% ոսկեայ բանա . . .	—	—	2
Արևելեան 5% փոխառ. . .	1-ին շրջ. . .	101	75
— — — 2-րդ . . .	101	75	2
— — — 3-րդ . . .	102	75	2
Ներքին 5% առաջին փոխառութ. . .	227	—	2
— — — երկրորդ . . .	213	—	2

— — — երրորդ . . .	210	50	2
Պետական. երկաթուղային բնառ . . .	101	—	2
5 1/2% բնառ . . .	104	—	2
5% ներքին փոխառություն . . .	87	50	2
5% գրառ. թղթ. աղ. կալ. բանկի . . .	100	50	2
4% վկայակ. գիւղ. հող. բանկի. . .	103	75	2
4 1/2% գրառական թղթեր կալուած. . .	—	—	2
փոխ. կրեդիտ. բանկի. մետաղ. . .	—	—	2
— — — թղթաղ. . .	97	62	2
Պետերբուրգի քաղաքային կրեդիտ. . .	—	—	2
բնկերություն օբլիգացիաներ. . .	96	87	2
Մոսկվայի քաղաք. օբլիգացիաներ. . .	95	62	2
Օդեսայի . . .	95	75	2
Թիֆլիսի . . .	89	50	2
Գրառ. թղթ. Թիֆլիսի կալ. բանկի. . .	100	25	2
— — — Գուժայիսի . . .	100	—	2

Ս. Պետերբուրգի բորսայի տրամադրություններ
ամուր է:
Համանակաւոր խմբագիր Յ. ՏԵՐ-ՄԱՐԿՈՍԵԱՆՅ
Հրատարակիչ ԳԻՐԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ւ Ի Ն Ն Ե Ր

ՄԻ ՊԱՏԻԱՌՈՐ ԸՆՏԱՆԻՔ

ընդունում է գիշերօթիկ աշակերտուհիներ: Հասցեն իմանալ «Մշակ» խմբագրատան:
1—5

ԹԻՖԼԻՍԻ ԿԱՌԱՅԱՐԱՐՈՒՄ ԲԱՆԿԻ ԹԱՏՐՈՆԻՍ, կիրակի, սեպտեմբերի 16-ին, Մ. Լ. Կրասնիցկիի խումբը կը տայ իր երկրորդ ներկայացումը: Կը ներկայացվին «НЕВОЛЬНИКЪ» դրամատիկական պատկերներ 4 գործողութեամբ և 5 պատկերներով և «ЖЕНА НА ПРОКАТЪ» վոդևիլը 1 գործողութեամբ, Բազուխի: Ներկայացման ժամանակ կը նուազէ վարչախմբի նոր եկած օրկեստրը, Գ. Ստուպիլի ղեկավարութեամբ:
1—1

Տօք. Մ. ՎԱՀԷ, վիեննայի համալսարանէն, պատրաստ է տալ ամեն դիւրու-
թիւն այն աղայիններուն, որք կը դիմեն ի վիեննա ԲՈՐՇԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՈՒԹԵԱՆ
համար:
Հասցեն, D-r M. Wahe, Allg. Krankenh. AUSTRIA. VIENNA.
1—2

Արդէն թարգմանված է և չուտով կը հրատարակվի Ե. Գրեյսթօլայի և Ա. Պետրովի գեղեցիկ
կերպով կազմած «Энциклопедія» (էնկլոպեդիա) վերնագրով գրքովը, որի մէջ բացի աշխարհագրական գիտ-
նականի կենսագրութիւնից, դիւրմիտիկի կերպով ծանօթացնուած է և նրա երեւի գիտելի հետ:
1—1

ԳԻՄՆԱԶԻԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՁԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆՈՎ մի պարոնի ընտանիքում ընդունվում են
գիշերօթիկ աշակերտներ: Նոյն տեղը կարող են անել և ԿՐԿՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ: Հասցեն կա-
րելի է իմանալ Ծատուրեանի խանութում, Կոլորցովայա փողոցի վրա:
3—5

ՄԻ ՕՐԻՈՐԻ որ աւարտել է գիմնազիան և Գայիանեան ուսումնարանի 6 դաստու-
նը, մտադրել գնելով պատրաստում է աշակերտներ և կրկնութիւններ է անում ամեն ա-
ւարիաներից. Հասցեն, Мѣщанская улица, № 15 домъ Придонова.
3—5

ВЫСОЧАЙШЕ

ТОВАРИ-

МЕХАНИЧЕСКАГО И ЧУ-

УТВЕРЖДЕННОЕ

ЩЕСТВО

ГУМНО-ЛИТЕЙНОГО ЗАВОДА

БЕЛЛИНО-ФЕНДЕРИХЪ

ВЪ ОДЕССѢ.

Складъ и производство сельско-хозяйственныхъ и за-

водскихъ машинъ и орудій, какъ-то.

Постоянныхъ паровыхъ машинъ и котловъ разныхъ системъ и силъ, Мукомольныхъ
мельницъ и всякаго рода принадлежностей къ нимъ. Щеретовыхъ, вальцовыхъ поставовъ
крупосѣкъ, буратовъ и всякихъ другихъ мельничныхъ машинъ системы Г. Даверио. Лѣсо-
пильныхъ станковъ съ пилами. Конныхъ молотилокъ, и приводовъ, вѣялокъ, соломорѣзокъ,
кукурузныхъ молотилокъ—ручныхъ, конныхъ и паровыхъ Прессовъ для винограда и сѣна.
Маслобоекъ, брандспойтовъ и пасовъ. Конныхъ граблей «Голлинсвортъ».

Производство котельныхъ работъ и отливка изъ чугуна и жѣла.

Выполненіе всякаго рода заказовъ для паровыхъ вальцовыхъ мельницъ, винокурен-
ныхъ, пивоваренныхъ, сахарныхъ и другихъ заводовъ, вагоны для конножелезныхъ дорогъ.

Складъ локомотивовъ, паровыхъ молотилокъ, конныхъ молотилокъ со штифтовыми ба-
рабанами и конныхъ приводовъ известной фирмы Клейтона и Шутлѣвортъ въ Линкольнѣ,
и Вѣнѣ.

Главный складъ жатвенныхъ машинъ и вѣсиль «Жѣлѣзная рама» и «Континенталь»
Джонстона.

Единственный складъ вальцовыхъ станковъ

Г. ДАВЕРІО въ Цюрихѣ.

Заводъ имѣетъ свой собственный эллингъ для постройки пассажирскихъ и буксирныхъ
пароходовъ, паровыхъ катеровъ, баржъ и проч. и принимаетъ заказы на подягѣ на эллингъ
судовъ для исправленія или окраски подводныхъ частей и ихъ корпусовъ.

Агентъ въ Ростовѣ н/Д. Г. Я. Золотухинъ, Никола-
евскій пер. д. Арт. Яблокова, противъ Реального учи-
лища кв. № 8.

26—100 (Է. չ.)

ԱՌԵԻՏՐԵԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Ե Ր Կ Ո Ւ Ս Ե Ռ Ի Ա Ն Ձ Ա Ն Յ Հ Ա Մ Ա Ր

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Առևտրական կուրսերի նպատակն է՝ մասնագիտական առևտրական կրթու-

թիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել գործնական ճանապարհով

հմուտ հաշուապահներ: Աւարտողները ստանում են ատտեստատներ:

Աւանդելի տուարկայք որքա են՝ 1) Առևտրական (Տնտեսութիւն, 2) Առևտրա-

կան թուաբանութիւն, 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկնակի և բանկա-

յին), 4) Թուաբանութիւն համընթիւ վրա, 5) Առևտրական թղթապահութիւն, 6)

Առևտրական և մուրհակի կանոնադրութիւն և 7) գեղագրութիւն:

Ուսումը սկսվելու է սեպտեմբերի 15-ից, Ընդունելութիւնները սեպտեմբերի

1-ից, ամենայն օր, երեկոյան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնա-

կարանում, Սօլթակում, Աղէքսանդր ֆրիդմանի տանը, № 9 Սերգիէյկայա և

Նազդեմայա փողոցների անկիւնում, ղեկատան դիմաց: Նրա գիրը ու կանոնները

կարելի է ստանալ ԶԻՌԱՊԷՍ եղբ. Դովիանովների բանկային գրասենեակում և

կուրսեր հիմնողի բնակարանում: Օտարաքաղաքացիք դիմում են կուրսերի հիմ-

նողին.— въ Тифлисѣ, С. П. Мануэляну.

14—18 (Ե. Շ.)

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

MESSAGERIES MARITIMES

(ՄԵՍԱՃԸՐԻ ՄԱՐԻՏԻՄ)

Կանոնաւոր և ուղղակի երթևեկութիւն ԼՕՆԴՕՆԻ և ԲԱԹՈՒՄԻ մէջ և փոխադարձ

Ուրախ, 21 սեպտեմբերի (3 հոկտեմբերի) դուրս կը գնայ ԲԱԹՈՒՄԻՑ GUA-

DALQUIVIR (ՂԱԳԱԿՎԻՐ) շոգենաւը, Նաւապետ BERNARD (ԲԵՐՆԱՐԴ) ղեկի Կ.

Պօլիս, Մարսէր, Հալիք, Լոնդոն, և մտնելով և միջանկեալ Նաւահանգստները:

Աղէնները՝ ԲԱԹՈՒՄԻՄ Կ. Գ. ԷՍՏԷՆԺԷՐ, ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ ԳԵՈՐԳ. ՀԵՋՈՒԹԵԱՆ

ՀԵՋՈՒԹԵԱՆՅ, Իսկ ԲԱԹՈՒՄԻ մէջ ԳՕԼՂԱՌՍՅ:

1—2

ՄԻՋՈՅ ԽԵՐԲՈՒՄԻ ԴԵՄ

“Ольфакториумъ Нудилинъ”

М. А. ЖИРМУНСКАГО.

ՕԼՅԱԿՏՈՐԻՈՒՄ ՆՈՒԴԻ

ԼԻՆ

Մ. Լ. ԺԻՐՄՈՒՆՍԿԻ

Ծախվում է 40 կոպէկով:

Դեղագործական Ապրանքների Վաճառման Կովկասեան Ընկերութեան մէջ Թիֆլի-

սում:

24—52 (Ե.)

Վրլաւոր պա-

հաւը գարն-

վում է Թիֆլի-

սում և Բադ-

աում Բարձրա-

գոյն հաստա-

ված գեղատա-

պրանքների

վաճառման Կով-

կասեան ընկե-

րութեան մօտ:

5—50 (Զ.)

Օգոստոսի 7-ից 1890 թ. բացվում է երաժշտա-

կան գործիչների և նուստների կովկասեան կեն-

տրոնական դէպո:

Ե Ղ Բ. ԴԻՏԵՐԻՍԻՄԻ

առաջին և երկրորդ անգամ հաշմանդարյան գործարանի

ՐՕԵԱԼՆԵՐ ԵՒ ՊԻԱՆՆՈՆԵՐ

Կ. Մ. ՆԵՐԶԷՐԻ, ԲԷԿԷՐԻ, ՍԻԿԱՐԻ, ՄԻԼԵՐԻ

Գէտերի, յայտնի արտասահմանեան գործարանների Շիգմայերի, Բիւրստերի, Բէխտելսի

Կալաչի արձանապահան: Շիգմայերի Հարմոնիումներ: ՄԱԿՈՒՄ Է ԵՒ ՎԱՐՁՈՎ ՏՊԱՌՄ:

Թիֆլիս. Կոլորցովայա փողոց, Թիֆլիսի ազնուականների կալուածական բանկի տան մէջ

5—15

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՌՈՐ ՀԻԱՆԴԱՆՈՑ

Բ. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

(Կուկիա, վօրոնցովի արձանի հանդէպ)

Հիւանդներին ընդունում են ա մեն օր

ԱՌԱՌՈՏՆԵՐԸ

ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ—9—11 ժ. վիրաբուժութեան (և առանձնացաւ) Երկրիսի և աչքացաւ:

ՐՈՒԿՈՎՍԿԻ—10—11 ժ. ներքին, երկխայոց և կանանց ց.

ԿԻՆԻՍԻՆԻ—5 1/2—6 1/2 ժ. ներքին, երկխայոց և զղային ց. (էկկարոտերապիա):

ԳԻՆԵԱՆԵՆՈՎ—6 1/2—7 1/2 ժ. վիրաբուժ. (և կոկորդի, ականջի, զրի ց.) և վիենի. ց.

ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ—6 1/2—7 1/2 ժ.

ՂՃԱՐ—50 կ. Համախորհրդի (Կոնսիլիումի) համար առանձին:

Հերթակալ բժիշկ—Երեկ. ժ. 9-ից մինչև առ. ժ. 7-ը:

Հիւանդանոցի վերատեսուչ բժիշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ